

Akcija za ljudska prava

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ И ЛЈУДСКИХ ПРАВА
ПОДГОРИЦА

Примљено:	28 9 / 12		
Орг. јед.	Број	Прилог	Врхундност
01	7266/12		

MINISTARSTVO PRAVDE I LJUDSKIH PRAVA

g-din Duško Marković, ministar

g-din Drago Radulović, predsjednik Komisije za uslovni otpust

Podgorica, 28.9.2012.godine

Poštovani gospodine Markoviću,

Poštovani gospodine Raduloviću,

obraćamo Vam se sugestijama za unapređenje rada Komisije za uslovni otpust, u skladu sa zaključcima našeg izvještaja „Poštovanje ljudskih prava pritvorenih lica i lica na izdržavanju kazne zatvora u zavodu za izvršenje krivičnih sankcija“, od 22. juna 2012,¹ i saznanja do kojih smo došli u međuvremenu na osnovu uvida u odluke Komisije za uslovni otpust.

U najkraćem, naše preporuke su sljedeće:

- (1) Odgovarajućim propisom hitno precizirati kriterijume po kojima postupa Komisija i isključiti mogućnost da se prilikom odlučivanja o uslovnom otpustu zahtijeva mišljenje MUP-a;
- (2) Obezbijediti da sva rješenja Komisije o odbijanju molbe za uslovni otpust budu odgovarajuće detaljno obrazložena.

Vjerujemo da bi usvajanje ovih preporuka doprinijelo uspostavljanju transparentnog odlučivanja Komisije, koje bi uklonilo sumnje u njen rad i odgovarajuće motivisalo osuđena lica za resocijalizaciju.

¹ Izvještaj monitoring tima nevladinih organizacija Akcija za ljudska prava, Centar za antidiskriminaciju "Ekvista", Centar za građansko obrazovanje, Sigurna ženska kuća, dostupan na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Izvjestaj%20FINAL_15062012-1.pdf

U budućem razmotriti rješenje da o uslovnom otpustu odlučuje sud, kao što je to slučaj u Francuskoj, Njemačkoj, Hrvatskoj, Srbiji ili drugo tijelo nezavisno od uprave zatvora i ministarstva pravde (u Letoniji, Sloveniji, Velikoj Britaniji).

Obrazloženje preporuka

- (1) Akciju za ljudska prava izvjesan broj osuđenika obavijestio je o svom nezadovoljstvu postupanjem Komisije za uslovni otpust, sumnjaju i da Komisija kriterijume primjenjuje selektivno, odnosno diskriminatorno ili da primjenjuje one kriterijume koji kao takvi nisu normirani u Krivi nom zakoniku.

Osuđenici su se žalili da postupak odlučivanja o uslovnom otpustu nije dovoljno transparentan i da im ne uliva povjerenje kao pravedan, jer su primjetili slušajeve da se nekim licima odobravao uslovni otpust, iako nijesu ispunili kriterijume (npr. bili su disciplinski kažnjavani u ZIKS-u), dok je drugima molba odbijena samo zbog negativnog mišljenja PJ Uprave policije, iako u ZIKS-u nijesu bili disciplinski kažnjavani. Primjera radi, u slušaju osuđenika **Rajka Stajovića**, uvidom u rješenje Komisije, uvjerali smo se da je njegova molba odbijena jer je tri puta uzastopno dobijao negativno mišljenje MUP-a.

Međutim, smatramo da Komisija nije imala pravni osnov da o uslovnom otpustu odlučuje na osnovu mišljenja MUP-a.

U obraćanju javnosti, Vi ste, gospodine ministre Markoviću, saopštili kako Komisija "više ne može primjenjivati mišljenje MUP-a, jer je za Vas potpuno prihvatljiv zahtjev zatvorenika da se pri odlučivanju o uslovnom otpustu ne uvažava negativno mišljenje policije"¹, što je svakako pohvalno, posebno imajući u vidu da, po našem mišljenju, Komisija do sada nije imala pravni osnov da takvo mišljenje primjenjuje.

Analizom sadržaja Krivi nog zakonika, Zakona o izvršenju krivi nih sankcija, kao i Poslovnika o radu komisije, utvrdili smo da su jedine informacije koje bi Komisija trebalo da uzima u obzir zapravo informacije o toku resocijalizacije, koje saopštava ZIKS², a ne stavovi MUP-a, odnosno drugih lica o prihvatanju bivših osuđenika od strane socijalne sredine i sl.

¹ "Marković tvrdi da je Komisija radila potpuno pogrešno", ND Vijesti, 3. mart 2012, strana 10; "U samicu šalju i bez rešenja", Pobjeda, 3. mart 2012, strana 10.

² član 1. 37, st. 1, Krivi ni zakonik („Sl. list CG”, br. 40/2008, 25/2010 i 32/2011); 1. 66 st. 2 Zakon o izvršenju krivi nih sankcija („Sl. list CG”, br. 32/2011); 1.3 st.1 Poslovnik o radu Komisije za uslovni otpust, 12. 04. 2004.

Me utim, ta no je da je Krivi ni zakonik predvidio *otvorenu definiciju okolnosti na osnovu kojih e Komisija procjenjivati da li je postignuta svrha kažnjavanja*³, ime je ostavljeno široko polje procjene prilikom odlu ivanja o uslovnom otpustu, posebno u svjetlu injenice da nema odgovaraju ih podzakonskih akata kojima bi se bliže odredili uslovi za odobravanje uslovnog otpusta. Zbog toga predlažemo da se, u cilju postizanja pravne sigurnosti i sprje avanja nesporazuma ubudu e, odgovaraju im podzakonskim aktom hitno preciziraju okolnosti koje Komisija može razmatrati da bi utvrdila je li postignuta svrha kažnjavanja.

- 2) Poseban problem predstavljaju odluke Komisije za uslovni otpust koje nijesu obrazložene. Primjera radi, u slu aju osu enika **Radovana Damjanovi a**, Komisija za uslovni otpust rješenjem broj: 02-1-5441/12-19 od 19.7.2012. godine odbila je molbu za uslovni otpust ne navode i ni jedan jedini razlog ovakve odluke, iako prema l. 203 st. 2 ZUP-a⁴ obrazloženje rješenja, izme u ostalog, treba da sadrži utvr eno injeni no stanje, razloge zbog kojih nije uvažen koji od zahtjeva stranaka, materijalne propise i razloge koji, s obzirom na utvr eno injeni no stanje, upu uju na rješenje kakvo je dato u dispozitivu. Pored toga što obrazloženje navedenog rješenja ne sadrži razloge, isto nema ni pouke o pravnom lijeku. Smatramo da se radi o nedopustivim propustima za akt te vrste, koje bi u budu nosti svakako trebalo sprije iti. S druge strane, naglašavamo da se u konkretnom slu aju radi o licu koje ranije nije osu ivano, nema ni jedan disciplinski prekršaj, nalazi se u poluotvorenom odjeljenju i njegova resocijalizacija te e uspješno. Zbog toga je dodatno bilo neophodno obrazložiti zbog ega je Komisija došla do zaklju ka da „nijesu ispunjeni uslovi za uslovno otpuštanje na slobodu“. Ovako je sama Komisija dozvolila da se otvore sumnje u objektivnost njenog postupanja.

Pored toga, odluke kojima se odlu uje o uslovnom otpustu moraju biti odgovaraju e sadržajno obrazložene i u cilju djelotvorne upotrebe prava na pravni lijek.

Zahvaljujem na pažnji.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelevi , izvršna direktorica

³„...Pri ocjeni da li e se osu eni uslovno otpustiti uze e se u obzir njegovo vladanje za vrijeme izdržavanja kazne, izvršavanje radnih obaveza..., kao i druge okolnosti koje pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja”, Krivi ni zakonik Crne Gore, „Sl. list CG”, br. 40/2008, 25/2010 i 32/2011), l. 37, st. 1.

⁴ "Službeni list CG", broj 32/2011